

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2012

TEEMA VUOSILLE 2012-2014

"NÄE HYVÄ LÄHELLÄ "

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUS

TOIMINTA 2012

Kertomusvuosi oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n 19. toimintavuosi rekisteröityneenä yhdistyksenä. Perustamisvuosi on 1933. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on yleishyödyllinen yhdistys ja valtakunnallisen neuvontajärjestön keskusjärjestö.

Kertomusvuonna aloitettiin uutta kolmivuotista teemaa ”Näe hyvä lähellä”. Toiminta neljällä eri avaintulosalueella oli monipuolista ja vastasi hyvin tarpeeseen. Tuotekehitystyötä jatkettiin viidessä tiimissä. Neuvojen täydennyskoulutusta toteutettiin NeuvojaAkatemian suunnitelman mukaisesti. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on toimihenkilöidensä kautta edustettuna monissa valtakunnallisissa työryhmissä. Sidosryhmätyö on tärkeää ja henkilöresursseja.

Maa- ja kotitalousnaisten toiminnasta julkisuudessa näkyivät eniten vuonna 2012 monet kampanjat, jotka suunniteltiin, koordinoitiin ja raportoitiin Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa. Ruisleipätalkoot-, Älä ruoki hukkaa -, Hevi etsivä ja kasvisaarten arvoitus -, Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtumat ja Luokasta luontoon -retket tavoittivat kymmeniä tuhansia lapsia ja aikuisia. Osoittautui, että aiheet olivat erittäin hyvin valittuja ja vastasivat tarpeeseen.

Maiseman- ja luonnonhoidon neuvonnassa valmistui useita julkaisuja mm. Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet, Maatalous vaikuttaa maankäyttöön ja Viljelijä – vaikuta kaavantekoon sekä Energiainsäätö osaksi maaseutuyritysten yrityskuvaa -hankkeen oppaat. Vieraslajistrategian käytäntöön vientiä edistettiin kunnille tehdyllä toimintamallilla. Neuvojat saivat paikkatieto-ohjelman ja siihen liittyvän koulutuksen, joten tältä osin siirryttiin aivan uuteen aikakauteen.

Yritysneuvonnassa jatkoimme edellisvuonna alkanutta Perhehoitohanketta ja saatiin päätökseen Naisyrittäjien voimavarariihpalvelun kehittäminen TEM:n ja Työterveyslaitoksen hankkeessa VeryNais. Lisäksi ostopalveluna hoidimme Maakuntien Parhaat –merkin koordinoinnin.

Järjestötoiminnassa näkyvin oli Keitetääs kahvit –kampanja lukuisin tilaisuuksineen ja näyttelyineen. Naisvoimaa-päivää vietettiin ensimmäistä kertaa aiheena Suomalaiset naiskirjailijat. Kertomusvuonna jatkettiin RAY:n tukemana netti Ohoi! Maaseudun ikääntyvät sosiaalisen median käyttäjiksi –hanketta. Kertomusvuonna tehtiin jäsenrekisterin määrittelytyö tarkoituksena 2013 saada käyttöön koko järjestöä palveleva jäsenrekisteri. Mallisääntöjä on muokattu muuttuviin tarpeisiin soveltuviksi.

Kertomusvuonna valmistauduttiin verkkosivu-uudistukseen tekemällä verkkosivujen määrittely. Vuoden lopussa aloitettiin uudistustyö yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Näkyvyyden kannalta tärkeää oli @maajakotitalousnaiset.fi -loppuisen sähköpostiosoitteen käyttöönotto. Kokonaisuudessaan viestintä on tehostunut ja näkyvyys lisääntynyt.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta järjestölle tuleva yleisavustus aleni 14 %. Tätä leikkausta pystyttiin kompensoimaan runsaan hanketoiminnan kautta siten, että valtionavun lisäksi maksettiin piirikeskuksille lähes 300 000 euroa neuvontapalveluista. Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen maksuvalmius oli koko vuoden hyvä huolimatta suuresta hankemäärästä.

KOTI -lehti on olennainen osa maa- ja kotitalousnaisten neuvontatoimintaa. KOTI-lehden levikki oli 11029 ja on valitettavasti edelleen hieman laskusuunnassa.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksella oli kertomusvuonna ”vauvabuumi”, jonka johdosta henkilöstössä tapahtui tavallista suurempia muutoksia. Kaikesta tästä huolimatta toiminta sujui lähes suunnitellulla tavalla. Taloudellinen tulos vastaa hyvin budjettia ja voimme olla lopputulokseen tyytyväisiä. Maa- ja kotitalousnaisten verkosto kokonaisuudessaan on jälleen osoittanut voimansa.

Tulos ei ole syntynyt ilman toimintaan sitoutuneita luottamus- ja toimihenkilöitä. Lämpimät kiitokset kaikille. Naisissa maaseudun voima!

HALLINTO

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous

Yhdistyksen varsinainen kokous oli Vantaalla 22.11.2012. Läsnä oli 34 varsinaista edustajaa.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen vuosittain myöntämän Tunnustuspalkinnon sai Ruskon Maa- ja kotitalousnaiset ry. Kunniamaininnan saivat Simpeleen Maaseutunaiset ry ja Jokioisten Maa- ja kotitalousnaiset.

Hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja	matkailuyrittäjä,	Kaisu Merilä
Varapuheenjohtaja	matkailuyrittäjä	Maija Saikko
Jäsen	kansanedustaja	Mirja Vehkaperä
”	maatalousyrittäjä	Ritva Mäkinieniemi
“	maaseutuyrittäjä	Riitta Ryhänen
”	kasvihuoneyrittäjä	Sirke Lehtilä
Jäsen, sihteeri	toiminnanjohtaja	Liisa Niilola

Hallitus kokoontui 6 kertaa. Hallituksesta olivat erovuorossa jäsenet Mirja Vehkaperä ja Riitta Ryhänen. Heidät valittiin uudelleen kaudelle 2013-2015.

JÄSENISTÖ

Jäsenjärjestöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n jäseniä ovat kaikki 16 ProAgria Keskusta sekä ProAgria Keskusten Liitto.

Maa- ja kotitalousnaisten piirijärjestöinä toimivat ProAgria Keskusten yhteydessä toimivat maa- ja kotitalousnaisten piirikeskukset.

Paikallistason toimintayksiköitä, maa- ja kotitalousseuroja, maa- ja kotitalousnaisten osastoja jne. järjestöllä oli 1483 Niissä toimi 53 747 maa- ja kotitalousnaista.

Kunniajäsenet

Kunniajäsenet opetusneuvos Vilma Eho, Tuusula, vuodesta 1991 ja emäntä Pirkko Kallio, Nivala, vuodesta 2003 ja maanviljelysneuvos Marja Kallio, Laukaa vuodesta 2009. Kunniajäsen Vilma Eho kuoli heinäkuussa 2013 vähän ennen 90-vuotispäiväänsä.

TOIMIHENKILÖT

Kertomusvuonna yhdistyksen palveluksessa oli seuraavat toimihenkilöt:

Toiminnanjohtaja, MMM Liisa Niilola 1.5.1994 (1.8.1981)
 Kehityspäällikkö, maiseman- ja luonnonhoidon neuvonta MMM Hannele Partanen
 1.1.1995 (5.2.1990)
 Kehityspäällikkö, ravitsemusneuvonta, ETM Katja Pethman 1.2.2005. Vanhempainvapaalla
 3.3.2012-. Sijaisena ETM, FM Niina Rantakari 27.2.2012-
 Kehityspäällikkö restonomi AMK, Miia Nätti 1.6.2011. Vanhempainvapaalla 16.7.2012-
 Järjestöpäällikkö, kotitalousopettaja Helena Velin 1.11.2009
 Viestintäpäällikkö, FM Johanna Saarikoski 11.8.2008
 Projektipäällikkö (RAY) Fil.yo Saana Sandholm 15.5.2011
 KOTI-lehti päätoimittaja, MMM Liisa Niilola

Toimituspäällikkö, ETM Taija Oksanen 29.8.2011- (1.2.2009), vanhempainvapaalla 22..8.2012-, sijaisena MMM Kirsi Väisänen 1.8.2012-
 Markkinointisihteeri, tietohallintomerkonomi Leena Grön 1.1.2001 (1.4.1998)

TOIMINTA

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n tehtäviin valtakunnallisena keskusjärjestönä kuului koko järjestön toiminnan suunnittelu, tuotekehitys, valtionapuasioiden hoito, neuvontahenkilöstön koulutuksesta huolehtiminen yhdessä ProAgraria Keskusten Liiton kanssa ja laaja koko järjestöä palveleva sidosryhmätoiminta. Toiminnassa aloitettiin uutta kolmivuotista Näe hyvä lähellä – neuvontateemaa.

Tuloskeskustelut käytiin syksyllä 2012 jokaisen piirikeskuksen kanssa.
 Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen on keskeinen osa keskusjärjestön toimintaa.
 Keskusjärjestö toteuttaa tai on mukana projekteissa, jotka joko suoraan tai välillisesti palvelevat kentän tarpeita. Toteutetut hankkeet on esitelty avaintulosalueiden kohdalta.

Tuotekehitystiimit

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimi: Asta Asunmaa Etelä-Pohjanmaalta, Marjut Koivisto Satakunnasta ja Satu Pirttilä Hämeestä sekä Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksesta (MKNK) Katja Pethman (ajalla 1.1.–26.2.) / Niina Rantakari (ajalla 27.2.–31.12.).

Maisemanhoidon tuotekehitystiimi: Auli Hirvonen Häme, Sinikka Jokela Pohjois-Savo, Helena Pakkanen Kymenlaakso, Hannele Partanen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus.

Yritysneuvonnan tuotekehitystiimi: Soili Hypén Kainuusta, Satu Nurmi Hämeestä, Marja Niskanen Pohjois-Savosta ja Miia Nätti Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

Järjestötiimi: Ritva-Liisa Nisula, Keski-Pohjanmaa, Outi Penttilä, Pirkanmaa, Mervi Kukkonen Etelä-Savo, luottamushenkilönä Eeva Nurmi Häme sekä Liisa Niilola, Johanna Saarikoski ja Helena Velin Maa- ja kotitalousnaisten Keskus.

Viestintätiimi: Emma Pikkarainen, Varsinais-Suomi, Helena Lehtoaro Pohjois-Savo, Leena Lahdenvesi-Korhonen Etelä-Savo sekä Johanna Saarikoski Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

Kansainvälinen toiminta

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry on Maailman maaseutunaisten (The Associated Country Women of the World) ACWW:n jäsen.

Edustukset

Green Care- yhdistys, hallituksen jäsen Eeva Nurmi
 Kansainvälisen kuluttajan oikeuksien päivän toimikunta, jäsen Katja Pethman/Niina Rantakari
 Kotitalous- ja kuluttaja-asiain neuvottelukunnan jäsen Liisa Niilola, varajäsen Katja Pethman
 Kuluttajaneuvottelukunta/TEM, jäsen Liisa Niilola
 Matkailun laatuyhteistyöryhmä, jäsen Miia Nätti
 Maakuntien Parhaat, koordinaattori Miia Nätti 15.7.2012 asti
 Maakuntien Parhaat, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Maaseudun tukihenkilöverkko, ohjausryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, jäsen Liisa Niilola
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Hyvinvointipalvelujen teemaryhmä, jäsen Miia Nätti
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Kansalaisjärjestöryhmä, jäsen Eeva Nurmi
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Luonto- ja maisemapalvelut – teemaryhmä, varapj. Hannele Partanen

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, Matkailun teemaryhmä, jäsen Miia Nätti/Liisa Niilola
 Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä/MMM, RuokaSuomi, jäsen Liisa Niilola
 Maatalouskoneiden tutkimussäätiön neuvottelukunta, jäsen Liisa Niilola
 Maatalousnaisten tukisäätiö, hallituksen jäsen ja sihteeri Liisa Niilola
 Maito ja Terveys ry, hallituksen jäsen Katja Pethman/Niina Rantakari
 Maitohygienialiitto, hallituksen jäsen Liisa Niilola
 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman seurantakomitea/MMM, jäsen Liisa Niilola, varajäsen Sanna Lento-Kemppi
 MTK:n kuluttajaryhmä, jäsen Liisa Niilola
 MTK:n naistryhmä, jäsen Liisa Niilola
 Naisten Valmiusliitto, hallituksen jäsen Helena Velin, varajäsen Eeva Nurmi
 Naisyrittäjien työhyvinvoinnin ja liiketoimintaosaamisen sekä sijaispalvelujärjestelmän ohjausryhmä/TEM, jäsen Liisa Niilola
 OK- opintotoiminnan keskusliitto, hallitus varajäsen Liisa Niilola
 PerinneElo, perinnebiotooppiryhmän jäsen Hannele Partanen
 ProAgria Keskusten Liiton johtoryhmä, jäsen Liisa Niilola
 ProAgria Keskusten Liitto, Maaseutumatkailun majoitustilojen luokitustoiminta, Miia Nätti
 Rakennusperintö.fi, jäsen Hannele Partanen
 Tuoteturvallisuusasiain neuvottelukunta/TEM, varajäsen Liisa Niilola
 Työtehoseuran valtuuskunta, jäsen Liisa Niilola
 Vapepa, keskustoimikunta, jäsen Eeva Nurmi
 Walter Ehrstömin säätiö, hallituksen jäsen Liisa Niilola

VIESTINTÄ

Viestintä strategian toteuttaminen

Vuoden aikana tuettiin yhtenäistä viestintää luomalla asiakirjapohjia toimihenkilöiden käyttöön. Kaikilla Maa- ja kotitalousnaisten toimihenkilöillä otettiin käyttöön @maajakotitalousnaiset.fi- loppuinen sähköpostiosoite. Lisäksi lisättiin osaamista sosiaalisessa mediassa toimimisesta ja aloitettiin verkkoviestintästrategian valmistelua.

Mediatiedotus

Vuonna 2012 lähetettiin kaikkiaan 16 mediatiedotetta. Käytössä oli ePressi.com- tiedotteenjakopalvelu. Tiedotteiden aiheina oli muun muassa ruisleipä, Naisvoimaa-päivä, Netti ohoil-projekti ja verkkoluotsien toiminta, Älä ruoki hukkaa ja ruokajätteen vähentäminen, perhehoito vanhusten hoitomuotona, Ruokaneuvot-sähköpostipalvelu, Luokasta luontoon -retket, Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus tapahtumat, Maitokummi-kampanja sekä vuosikokouksen valinnat ja kokouksessa jaetut tunnustuspalkinnot. Lisäksi tehtiin tiedotusyhteistyötä Leipätiedotuksen kanssa Veikeä vilja, kiva kuitu - tapahtumista. Piirikeskusten tiedotustyötä tuettiin tekemällä heidän käyttöönsä tiedotepohjia, ja niitä käytettiin hyvin maakunnallisessa tiedotuksessa. Tietoon saatuja lehti- ja radiojuttuja sekä nettiuutisia on liki 300.

Vuoden kampanjoista, hankkeista ja teemoista tuotettiin artikkelipohjia myös ProAgria Keskusten asiakaslehtiin.

Verkkoviestintä

Alku vuodesta alettiin valmistautua verkkosivu-uudistukseen tekemällä verkkosivujen määrittely. Siinä määriteltiin verkkosivujen tarkoitusta, tavoitteita, kohderyhmiä sekä sisältörakennetta. Kesällä alettiin etsiä uudistuksen toteuttajaa yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Verkkosivu uudistus käynnistettiin loppu vuodesta Exove Designin kanssa.

Vuoden aikana verkkosivujen www.maajakotitalousnaiset.fi *Ajankohtaista* osioon nostettiin kaikkiaan 20 uutista. Sivuille tuotettiin myös osio ruisleivän leivonnasta. Yhdistyssivuille tuotettiin uutta materiaalia, kuten tiedotepohjia yhdistysten käyttöön. Vuoden aikana Maa- ja kotitalousnaisten sivustolla vierailtiin kaikkiaan hieman vajaa 78 000 kertaa. Aikaa sivuilla vietettiin keskimäärin lähes kaksi minuuttia. Käynneistä 67 % oli käyntejä ensi kertaa sivuillamme. Katsotuinta sisältöä olivat Ruokaneuvot-palvelun kysymykset ja vastaukset.

Verkossa pidettiin myös kahta blogia, Netti ohoi! ja Älä ruoki hukkaa -hankkeille. YouTube-kanavaan tuotettiin videoita kastikkeiden valmistuksesta täydentämään KOTI-lehden kastikeaiheista juttua. Joulukuussa julkaistiin verkossa oma joulukalenteri, jolla oli keskimäärin 150 kävijää päivässä ennen joulua. Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivuilla jaettiin uutisia, vinkkejä ja linkkejä läpi vuoden ajankohtaisista asioista. Sivua seurasi vuoden lopulla noin 750 fania.

Muu ulkoinen viestintä

Herkkujen Suomi (23.–25.8.) tapahtumassa oltiin mukana Ruisleipätalkoot-teemalla. Kiinnostusta aiheelle oli paljon.

Sidosryhmäviestintä

Sidosryhmille kerrottiin toiminnasta heitä tavattaessa erilaisissa tilaisuuksissa ja kokouksissa.

Viestintä yhdistyksille

Lokakuun puolivälissä jäsenyhdistyksille lähetettiin vuosittainen yhdistyskirje. Kirjeitä postitettiin kaikkiaan 1 421 kpl.

Jäsenistölle viestittiin myös Facebook-yhteisöpalvelussa olevan ryhmän kautta. Ryhmässä kannustettiin jäseniä jakamaan yhdistystoiminnan hyviä käytäntöjä ja ideoita. Lisäksi piirikeskuksille tuotettiin sisältöä jäsen viestinnässä hyödynnettäväksi.

Sisäinen viestintä

Normaalin arkiviestinnän lisäksi Maa ja kotitalousnaisten Keskuksessa koottiin ja lähetettiin sähköpostitse kuusi neuvojatiedotetta ja tuotettiin sisältöä ProAgria-ryhmän Ketjukas-tiedotteeseen.

VÄLITYSTUOTTEET

Uudet välitystuotteet:

Taskushaali, villahuopa, pyyheliinasetti, Tupa-pannunalunen ja järjestöliivi

JULKAISUT JA MATERIAALIT

Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet

Maatalous vaikuttaa maankäyttöön -opas

Viljelijä – vaikuta kaavantekoon -opas

Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten yrityskuvaa -oppaat

- Maaseudun ruokapalveluyrittäjän energiaopas
- Maaseutumajoittajan energiaopas

Ammatti- ja järjestölehti KOTI

KOTI-lehti on järjestön oma ammatti- ja järjestölehti, ja se kertomusvuonna ilmestyi lehden 73. vuosikerta.

Jokaisessa lehden numerossa on ajankohtaista asiaa ruuasta ja ravitsemuksesta, maaseutuyrittäjyydestä sekä puutarhan ja ympäristön hoidosta. Sisältö tukee järjestön neuvonta-aloja ja tarkastelee maaseudun elämää monipuolisesti. KOTI-lehti on kenen tahansa tilattavissa, mutta pääosa tilaajista on järjestön jäseniä.

KOTI-lehti oli mukana lukuisissa järjestön tapahtumissa ympäri Suomen. Markkinoinnista huolehti reilut 700 asiamiestä. Kertomusvuonna lehti ilmestyi 10 kertaa ja sen tarkastettu levikki oli 11 029 (LT 20.4.2012). Lukijoita arvioitiin olevan noin 39 000.

www.koti-lehti.fi

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN TOIMINTA ERI AVAINTULOSALUEILLA

AVAINTULOSALUE 1. HYVÄ RUOKA LÄHELLÄSI

Kotitalousneuvonnan tuotekehitystiimissä suunniteltiin kaksivuotisen teema-elinvarvikkeen toisen toimintavuoden 2013 toteutusta, uutta teema-elinvarviketta 2014–2015, valtakunnallisten hankkeiden aineistoja, toteutusta ja koulutusta, uusia Ruokakoulu-palvelutuotteita sekä koulutuspäiviä. Lisäksi tiimi kommentoi verkkosivu-uudistuksen vaiheita kotitalousneuvonnan sisältöjen osalta.

Kotitalousneuvonnan kehityspäällikkö osallistui lisäksi KOTI-lehden tekemiseen suunnittelemalla ja kirjoittamalla lehden ruoka- ja ravitsemusartikkeleita.

Viljasta virtaa ja Veikeä vilja, kiva kuitu

Viljasta virtaa -teemalla kannustettiin nauttimaan monipuolisesti viljasta ja leivästä. Teemaa käsiteltiin tammikuussa kotitalous- ja yritysneuvojen koulutuspäivillä. Ruokaohjeita ja viljatietoa sisältävä esite tuotettiin yhteistyössä Leipätiedotuksen kanssa. Tietoa viljasta ja sen käytöstä tarjottiin myös KOTI-lehdessä, verkkosivustolla sekä Facebook-sivulla.

Terveellinen kuitu ja laadukkaat kuidunlähteet olivat esillä myös leikki-ikäisten lasten perheille suunnatuissa, 1200 aikuista ja lasta tavoittaneissa Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtumissa. MKNK osallistui Veikeä vilja, kiva kuitu -tapahtuman toimintamallin ja aineiston suunnitteluun ja koordinoi 47 tapahtuman toteuttamisen. Tapahtumat olivat osa Leipätiedotus ry:n kanssa yhteistyössä toteutettua Viljasta virtaa –hanketta.

Lapset ratkoivat kasvisaarten arvoitusta ja retkeilivät metsässä

MKNK suunnitteli ja tuotti toimintamallin ja aineiston maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Hevi-etsivä ja kasvisaarten arvoitus -hankkeen koululaistapahtumiin, tiedotti tapahtumista lehdistötiedotteella ja koordinoi 60 toiminnallisen tapahtuman toteuttamisen. Toteuttamisen tueksi järjestettiin koulutus, johon neuvot osallistuivat interaktiivisen WebEx-verkkokokousovälineen välityksellä. Lisäksi tehtiin palautekysely ja järjestettiin kasvisvinkkilpailu tapahtumaan osallistuneille luokille. Kertomusvuonna kasviksiin, marjoihin ja hedelmiin tutustui Saperemenetelmän mukaisesti kaikin aistein lähes 5700 alakoululaista.

MKNK koordinoi Arkiset Aromit ry:n kanssa yhteistyössä toteutettuja Luokasta luontoon -luontoretkeä. Retkiä järjestettiin 16 ja niille osallistui lähes 600 lasta ja aikuista. Luontoretkeistä tiedotettiin lehdistötiedotteella.

Vinkkejä hukkaruoan välttämiseen ja ruisleipää talkoilla

Maa- ja metsätalousministeriön Laatuketjun rahoittaman Nuorten perheiden ruokahävikin vähentäminen -hankkeen koordinoitua jatkettiin. Hankkeen kokemuksista julkaistiin helmikuussa lehdistötiedote. Aiheesta kirjoitettiin myös Älä ruoki hukkaa -blogissa ja KOTI-lehdessä. Lisäksi vastattiin medialta tulleisiin yhteydenottoihin ja annettiin haastatteluja. Hankkeen päättyessä tuettiin piirikeskuksia raportoinnissa. Kertomusvuonna perhekerhoissa ja -kahviloissa toteutettiin Älä ruoki hukkaa -tietoiskuihin osallistui 3900 vanhempaa ja lasta.

Ruisleivän käyttöön ja leivontaan kannustavan Ruisleipätalkoot-hankkeen koordinoitua jatkettiin. Tapahtumista kerrottiin tammikuussa lehdistötiedotteella, syksyllä tuettiin piirikeskusten loppuraportointia. Lisäksi osallistuttiin ruisleipäteemalla Herkkujen Suomi -tapahtumaan Helsingin rautatienraiteilla. Kertomusvuonna toteutettiin maakunnallisia ja paikallisia tapahtumia, joihin osallistui lähes 48 000 kuluttajaa sekä suosittuja leivontakursseja, joihin osallistui miltei 850 leipojaa.

Ruokaneuvot sähköpostitse, käytännön vinkit Ruokakoulusta

MKNK koordinoi Ruokaneuvot-sähköpostipalvelua ruokaneuvot@maajakotitalousnaiset.fi, jossa arkipäivisin päivystävä ruokaneuvoja vastasi ruoka-aiheisiin kysymyksiin. Useimmat kysymykset

koskivat juhla järjestelyjä ja vilkkainta aikaa palvelussa oli kevään juhlien alla sekä ennen joulua. Palvelusta tiedotettiin keväällä lehdistötiedotteella.

Yhteistyössä kotitaloustiimin kanssa suunniteltiin ja tuotettiin ensimmäinen Ruokakoulu-palvelutuote ”Piparitalotehdas”, jota kokeiltiin valtakunnallisella ruokakouluviikolla joulukuussa. MKNK suunnitteli ja toimitti Piparitalotehdas-esitteen sekä markkinointiaineistoa. Lisäksi aloitettiin Koristele ja kuorruta -ruokakoulun suunnittelu.

Hankkeet

Nuorten perheiden ruokahävikin vähentäminen, rahoittaja: MMM Laatuketju (2011–2012)
Hevietsivä ja kasvisaarten arvoitus, rahoittaja: MMM (2012–2013)

Yhteistyöhankkeet

Ruisleipätalkoot, MTK, rahoittaja: MMM (2011–2012)
Viljasta virtaa, Leipätiedotus ry, rahoittaja: MMM (2012–2013)
Luokasta luontoon -retket, Arktiset Aromit ry, rahoittaja: MMM (2012)

Lisäksi suunniteltiin tulevaa toimintaa ja laadittiin hakemukset, joilla haettiin rahoitusta neljälle uudelle kotitalousneuvonnan hankkeelle. MKNK osallistui yhteistyökumppanina myös kolmen muun hakijan hankehakemusten valmisteluun.

Koulutuspäivät

24. – 26.1.2012 Kotitalous- ja yritysneuvojen koulutuspäivät

AVAINTULOSALUE 2. TUNNE OMA LÄHIMAISEMASI 2012

Ehdotukset ympäristökorvauksen ja Leaderin kehittämiseen

Maisemanhoidon neuvojat olivat aktiivisia järjestelmien kehittämisessä, lausuntoja ja koonteja annettiin kaikkiaan viisi sekä lisäksi osallistuttiin ministeriön työryhmään. Kootut ehdotukset MMM:n ”Luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen” – korvauksen työryhmälle annettiin maaliskuussa, syyskuussa sekä marraskuussa. Kesäkuussa annettiin Leader- toiminnan työryhmälle ”Ehdotukset Leaderin kautta toteutettaviksi ympäristötoimenpiteiksi”. Lokakuussa tehtiin ehdotukset MMM:n ympäristökorvauksen työryhmälle aiheesta ”Neuvonta ja sen kehittäminen”.

Tuotteiden markkinointi

Tuotekehitystiimi kävi läpi nykyiset tuotteet sekä niiden kehittämisen. Viiteen eri tuotteeseen tehtiin uudistetut markkinointimateriaalit. Tuotteet ovat *Niittyjen kartoitus*, *Kylämaisemasuunnitelma*, *Kyläkävely*, *Maatilaselvitys kaavoituksen avuksi* ja *Erityistukisuunnitelma*.

Uusia julkaisuja

Niittyjen ja maisemapeltojen hoidon kriteerit ja työohjeet – julkaisu valmistui ja se saatiin esille Viherpäiville 2012. Julkaisua markkinoi Viherympäristöliitto. Kaavoittajille tehtiin opas *Maatalous vaikuttaa maankäyttöön* ja viljelijöille opas *Viljelijä – vaikuta kaavantekoon*. Oppaat ovat neuvojen jaettavissa kaavoituksen asiantuntijoille ja viljelijöille eri tilaisuuksissa.

Hankkeet

Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten toimintaa ja yrityskuvaa – hankkeessa selvitettiin maaseutuyritysten tärkeimmät keinot energiansäästöön, tehtiin oppaat ruokapalveluyrittäjille ja maaseutumatkailuyrittäjille sekä neuvontamateriaali neuvojille. *Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan* – hankkeessa tehtiin kunnille toimintamalli vieraslajien torjuntaan. Lisäksi osallistuttiin *Maiseman tuotteistaminen* – hankkeeseen, josta vastasi Kainuun piirikeskus.

Paikkatieto- ohjelma neuvojen käyttöön

Paikkatieto- ohjelma saatiin 11 keskuksen käyttöön ja 16 maisemanhoidon neuvojaa osallistui ohjelman käyttökoulutukseen. Neuvoille on erittäin tärkeää käyttää työssään suunnitteluohjelmia ja paikkatietojärjestelmää, jotta he voivat tarjota asiantuntemustaan eri asiakkaille.

Koulutusta valtakunnallisesti ja alueellisesti

Yhteistyössä järjestettyyn Maatalouden LUMO – neuvottelupäivään osallistui 105 henkilöä. Omissa koulutuspäivissä keskityttiin helmikuussa tulevaisuuden maisemanhoidon neuvonnan tuotteisiin ja hankkeisiin. Kesän retkellä syvennyttiin rantakohteiden kunnostamiseen sekä maatalan ympäristökysymyksiin. Marraskuussa saatiin Lepaalla koulutusta paikkatieto-ohjelmiston käyttöön. Kaupunkiniityistä ja maisemapelloista käytiin luennoimassa sekä valtakunnallisissa että alueellisissa tilaisuuksissa.

Tiedottaminen

Sidosryhmäyhteistyötä tehtiin erityisesti MMM:n, YM:n, Maaseutuverkoston ja Tapion kanssa. Maisemanhoidon neuvontaa markkinoitiin sidosryhmille kokouksissa ja tapahtumissa. Viherympäristölehdessä ilmestyi kolme asiantuntijakirjoitusta ja Maanomistaja- lehdessä kerrottiin Maatilaselvityksestä.

Hankkeet

Vieraslajistrategia käytäntöön – suomalainen kukkaniitty kunniaan / Suomen Kulttuurirahasto
Energiansäästö osaksi maaseutuyritysten toimintaa ja yrityskuvaa / Maaseutuverkosto, STEK

Koulutuspäivät

Maatalouden LUMO - neuvottelupäivä 1.2
Tulevaisuuden maisemanhoidon neuvonta 2.2
Rantakohteiden kunnostus ja maatalan ympäristökysymykset 13.-14.6
ArcGIS paikkatieto- ohjelma 6.-7.11

AVAINLOSALUE 3. MONIMUOTOINEN MAASEUTUYRITTÄJYYS LÄHELLÄ IHMISTÄ

Maakuntien Parhaat ja Majoitustilojen luokitus

Maakuntien Parhaat –laatumerkin koordinointia jatkettiin yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Tietoa merkistä jaettiin tilaisuuksissa, joissa neuvoja ja sidosryhmän edustajia oli mahdollisuus tavata kasvatusten, KOTI-lehdessä, Maakuntien Parhaat yrittäjäkirjeissä ja nettisivuilla sekä Facebook-sivuilla. Myös messujen ja merkijulkistusten yhteydessä julkaistiin lehdistötiedotteita. Maakuntien Parhaat oli mukana Matka 2012 -messuilla.

Vuonna 1993 alkaneen maaseutumatkailun majoitustilojen valtakunnallisen luokitustoiminnan koordinointi jatkui yhteistyössä ProAgria Keskusten Liiton kanssa. Luokitustoiminta päätettiin muuttaa normaaliksi osaksi laatutyötä. Jatkossa ei enää myönnetä erillisiä todistuksia eikä valtakunnallista rekisteriä ylläpidetä.

Naisyrittäjien voimavarariihi

VeryNais –hankkeessa osana Työterveyslaitoksen vetämää työhyvinvointiosiota pilotoitiin Naisyrittäjien voimavarariihipalvelua Lapissa ja Keski-Suomessa yhteistyössä Kainuun ja Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten kanssa.

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) rahoittama Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle –hankkeen ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen. Infotilaisuuksia järjestettiin 8 ja niihin osallistui 161 henkilöä. Vanhusten perhehoitajien haastatteluista valmistui raportti ja opinnäytetyö saatiin alkuun Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Kesäkuussa 2012 voitiin aloittaa hankkeen toinen vaihe. Miia Nätin jäätyä vanhempainvapaalle Liisa Niilola hoiti hankkeen toisen vaiheen.

Yhteistyöhankkeet:

Perhehoito apu vanhuksille ja mahdollisuus maaseudulle, Perhehoitoliitto, YTR (2011 – 2012)
Naisyrittäjien voimavarariihi, TEM/VeryNaishanke/TTL

Koulutuspäivät:

Matkailualan neuvonnan toimialakoulutus 18.-19.1.2012
Elintarvikelainmuutokseen liittyvä koulutus kotitalous- ja yritysneuvojille 11.4.2012
Elintarvikealan neuvonnan toimialakoulutus 7.- 8.5.2012

AVAINTULOSALUE 4. JÄRJESTÖ LÄHELLÄ**Järjestökampanjana Keitetääs kahvit**

Vuoden järjestökampanja Keitetääs kahvit tarjosi oivallisen aiheen iloiselle yhdessä olemiselle ja tekemiselle. Suosio näkyi yhdistysten ja piirikeskusten järjestäminä erilaisina tapahtumina ja tilaisuuksina. Esimerkiksi Kokkolassa järjestettiin yhteistyössä kaupan kanssa kahvipöytien kattauskilpailu, jossa sadat ihmiset äänestivät suosikkikattaustaan.

Kahvin historiaan tutustuttiin järjestämällä näyttelyitä, joissa oli esillä vanhaa kahvin käsittelyyn ja valmistukseen liittyvää välineistöä ja kahvikuppeja vuosikymmenten varrelta. Sota-ajan kahvin korvikkeista ja vastikkeista oli vielä kokemuspohjaisia muistoja, joita välitettiin nuoremmalle polvelle.

Uusia kahviin liittyviä asioita opittiin järjestämällä nykytrendin mukaisia kahvitastingeja (kahvimaisteluja), joissa tulivat tutuiksi myös espressot, latet ja cappucinot. Pidemmälle vietyinä erilaisille kahveille etsittiin jopa sopivimpia leivonnaisia eli ns. makupareja. Esielmissä tarjottiin yleistä kahvitietoutta ja kerrattiin isojen kahvitusten järjestämistä. Onhan monien yhdistysten varainhankinnassa kahvitusten järjestäminen merkittävä tulon lähde.

Yhdessä tekemistä ja taitojen kartuttamista tarjosivat kahvileivonnaiskurssit. Kiireetöntä yhdessä oloa jäsenistö sai kokea mm. yhdistysten järjestämällä nokipannukahviretkillä tai kutsumalla naapuriyhdistys kahville ja. Hyvää mieltä tuottivat hyväntekeväisyytenä järjestetyt kahvitukset. Satakunnan piirikeskus teetti myyntiin oman kahvin. Keitetääs kahvit kiinnosti myös tiedotusvälineitä, lehdissä oli tapahtumista juttuja ja valtakunnallisille radiokanaville päästiin pari kertaa. Kentältä kaikuneiden palautteiden mukaan kampanja tarjosi runsaasti virkistävää toimintaa jäsenistölle.

Naisvoimaa-päivä näki päivänvalon

Naisvoimaa-päivää vietettiin ensimmäistä kertaa helmikuun alussa. Aiheeksi oli valittu suomalaiset naiskirjailijat ja yhdistyksille suositeltiin yhteistyötahoksi aiheen mukaan kirjastoja. Tilaisuuksissa tutustuttiin valitun kirjailijan tuotantoon tai johonkin kirjaan joko itsensä naiskirjailija kertomana tai kirjaston toimihenkilön esittelemänä.

Sääntöjä ja toimintamalleja

Useiden maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten yhdistymisten sekä koko järjestön jäsenmalliuudistuksen johdosta on piirikeskusten ja yhdistysten sääntömallit olleet tarkastelun kohteena ja niitä on muokattu nykytarpeisiin sopiviksi.

Jäsenasioiden hoidossa ollaan harppaamassa isoa askelta eteenpäin, kun koko maaseutuneuvontajärjestö on hankkimassa yhteistä jäsenrekisteriä. Rekisterin määrittelytyö tehtiin alkuvuonna 2012 rekisterin toimittajan kanssa. Työ on jatkunut rekisterin kehittämistyönä ja rekisterin käyttöönotto alkua vuonna 2013. Rekisterin on tarkoitus palvella järjestön joka tasolla järjestötoiminnassa.

Maitokummikeräys käyntiin

Kertomusvuonna aloitettiin Maitokummi-kampanja, jossa kerätään varoja tansanialaisten lasten maitoannoksiin ja painatettiin keräystä esittelevä kortti.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksessa aloitettiin suunnitella vuoden 2013 järjestön 80-vuotisjuhlavuoden tapahtumia. Aihetta käsiteltiin myös piirien toiminnanjohtajien ja puheenjohtajien syysseminaarissa, joka pidettiin Rovaniemellä syyskuussa. Yhdistyskirje lähetettiin kaikille yhdistyksille lokakuussa.

Uutta yhteisöllisyyttä sosiaalisen median avulla

Jenny ja Antti Wihurin rahaston apurahan turvin kehitettiin netissä toimivaa Naisvoimaa –yhdistystä uudeksi yhteisöllisyyden kanavaksi. Verkossa toimiva yhdistys on riippumaton toimintaan mukaan haluavan henkilön asuinpaikasta ja siellä voi myös ajallisesti olla silloin kun itselle parhaiten sopii. Tämä edesauttaa harvaan asutuilla maaseutualueilla naisten yhteistoimintaa ja ehkäisee syrjäytymistä. Samalla se voi toimia maaseutua ja kaupunkia lähentävästi.

Netti ohoi! maaseudun ikääntyvät sosiaalisen median käyttäjiksi

Netti ohoi! –projekti on Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n kolmivuotinen projekti 2011-2013. Projektin rahoitus on Raha-automaattiyhdistys RAY:lta. Yhteistyökumppanina projektissa on Eläkeliitto. Projektia koordinoi projektipäällikkö Saana Sandholm.

Projektin ohjausryhmässä olivat vuonna 2012 verkkoluotsi Eeva Nurmi ja toiminnanjohtaja Liisa Niilola sekä Etelä-Karjalan toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi. Eläkeliiton edustajina ohjausryhmässä olivat Etelä-Hämeen toiminnanjohtaja Jukka Uola sekä Eläkeliiton viestintäpäällikkö Vesa Toikka. Projektin vapaaehtoistyöntekijöitä eli Verkkoluotseja ohjausryhmässä edusti Helena Velin. Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2012 kaksi kertaa.

Projektissa on mukana 9 Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusta Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Häme, Kainuu, Keski-Pohjanmaa ja Oulu yhteistyössä, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo ja Satakunta.

Netti ohoi! opastaa maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median käyttäjiksi kahdella tavalla, kouluttamalla vertaistukiohjaajia eli Verkkoluotseja ja ryhmäkoulutuksilla kansalaisopistossa. Verkkoluotsien tehtävänä on vertaistukiohjaajina ohjata maaseudun ikääntyviä sosiaalisen median ja tietokoneen monipuolisen hyödyntämisen pariin. Verkkoluotsikoulutuksia järjestettiin vuonna 2012 yhteensä 16 kpl. Verkkoluotsien kouluttajana toimi Marjatta Laine, Nettimuori. Ryhmäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 15 eri kansalaisopistoissa.

Projekti on saanut huomiota paikallislehdissä ja alueradioissa sekä valtakunnallisella tv-kanavalla.

Projektin sivut ovat osoitteessa www.maajakotitalousnaiset.fi/nettiohoi